

2. Конвенція про права дитини від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 25.10.2025).
3. CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS OF THE EUROPEAN UNION. 2012/C 326/02. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT> (date of access: 25.10.2025).
4. Руслан ГУРАК: Українська система освіти має європейський вектор розвитку. URL: <https://sqe.gov.ua/ruslan-gurak-ukrainska-sistema-osvi/> (дата звернення: 25.10.2025).
5. Шпарик. О. Інтеграція шкільних систем у Європейському Союзі: сучасні тенденції. *Український педагогічний журнал*. 2024. № 3. С. 41-51.

REFERENCES:

1. Zagal'na deklaracija prav ljudini : prijnata i progolosh. Rezoljuciju 217 A (III) General'noi Asamblei OON vid 10.12.1948 r. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015 [in Ukrainian].
2. Konvencija pro prava ditini vid 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text [in Ukrainian].
3. Charter of Fundamental Rights of the European Union. 2012/C 326/02. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT> [in English].
4. Ruslan GURAK: Ukraïns'ka sistema osviti maє evropejs'kij vektor rozvitku. URL: <https://sqe.gov.ua/ruslan-gurak-ukrainska-sistema-osvi/> [in Ukrainian].
5. Shparik, O. (2024). Integracija shkil'nih sistem u evropejs'komu sojuzi: suchasni tendencii. [Integration of educational school systems within the European Union: current trends]. *Ukraïns'kij pedagogichnij zhurnal*. № 3. 41-51. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 12.11.2025

УДК 336.225.67

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-19-120-124

Сербінова Аліна Андріївна,
аспірант Національного університету
біоресурсів і природокористування України
advocate.alinaandriivna@gmail.com
ORCID ID: 0009-0001-6811-1781

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ГОСПОДАРСЬКИХ ОПЕРАЦІЙ У СФЕРІ ПОДАТКОВОГО КОНТРОЛЮ

У статті здійснено комплексний аналіз фінансового моніторингу в Україні в контексті податкового контролю. Автором розглянуто фінансовий моніторинг як систему заходів, спрямованих на виявлення, ідентифікацію та запобігання легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, а також виявлення порушень податкового законодавства. Визначено правову природу фінансового моніторингу та окреслено відмінності в підходах науковців щодо його змістовного наповнення. Особлива увага приділена категорії господарських операцій як об'єкта аналізу в межах податкового контролю.

Проаналізовано нормативне визначення понять «фінансовий моніторинг», «господарська операція» та «податковий контроль» на рівні чинного законодавства України, а також розкрито функціональну взаємодію суб'єктів моніторингу з органами податкового контролю. Окремо висвітлено механізми координації дій між Державною службою фінансового моніторингу, ДПС України, НБУ та іншими уповноваженими суб'єктами, які забезпечують виявлення ризикових фінансових операцій. Значну увагу приділено правовому регулюванню моніторингу трансфертного ціноутворення як специфічного інструмента контролю за міжкорпоративними транзакціями. У результаті проведеного дослідження обґрунтовано необхідність удосконалення чинної нормативної бази, гармонізації термінологічного апарату та розвитку міжвідомчої співпраці як передумови ефективного функціонування системи фінансового моніторингу у сфері податкового контролю.

Автор прийшов до висновку, що фінансовий моніторинг у сфері податкового контролю є комплексним інструментом забезпечення прозорості господарських операцій, дотримання податкового законодавства та запобігання фінансовим зловживанням, а удосконалення нормативно-правової бази, уніфікація понять та посилення міжвідомчої взаємодії є ключовими умовами формування дієвої системи фінансового моніторингу в Україні, орієнтованої на забезпечення фінансової безпеки та зміцнення податкової дисципліни.

Ключові слова: фінансовий моніторинг, податковий контроль, господарські операції, фінансова безпека, суб'єкти фінансового моніторингу, тіньова економіка.

Serbinova A. DEFINITION OF THE CONCEPT AND FEATURES OF FINANCIAL MONITORING OF ECONOMIC OPERATIONS IN THE FIELD OF TAX CONTROL

The article provides a comprehensive analysis of financial monitoring in Ukraine in the context of tax control. The author considers financial monitoring as a system of measures aimed at detecting, identifying, and preventing the legalization of

proceeds from crime, the financing of terrorism, and the detection of violations of tax legislation. The legal nature of financial monitoring is determined and differences in the approaches of scholars to its content are outlined. Particular attention is paid to the category of economic transactions as an object of analysis within the framework of tax control.

The normative definition of the concepts of “financial monitoring,” “economic transaction,” and “tax control” at the level of current Ukrainian legislation is analyzed, and the functional interaction of monitoring entities with tax control authorities is disclosed. The mechanisms for coordinating actions between the State Financial Monitoring Service, the State Tax Service of Ukraine, the National Bank of Ukraine, and other authorized entities that ensure the detection of risky financial transactions are highlighted separately. Considerable attention is paid to the legal regulation of transfer pricing monitoring as a specific tool for controlling intercompany transactions. The study substantiates the need to improve the current regulatory framework, harmonize terminology, and develop interagency cooperation as prerequisites for the effective functioning of the financial monitoring system in the field of tax control.

The author concluded that financial monitoring in the field of tax control is a comprehensive tool for ensuring transparency of economic transactions, compliance with tax legislation, and prevention of financial abuse, while improving the regulatory framework, unifying concepts, and strengthening interagency cooperation are key conditions for the formation of an effective financial monitoring system in Ukraine, focused on ensuring financial security and strengthening tax discipline.

Keywords: financial monitoring, tax control, economic transactions, financial security, financial monitoring entities, shadow economy.

Проблематика дослідження. У контексті посилення вимог до фінансової прозорості та необхідності ефективного податкового контролю особливого значення набуває правове визначення та практична реалізація фінансового моніторингу господарських операцій. З огляду на те, що саме господарські операції виступають ключовим об'єктом аналізу у сфері фінансового моніторингу, а також є базою для формування податкових зобов'язань, актуалізується потреба у чіткому нормативному та теоретичному розмежуванні даних понять.

Незважаючи на існування законодавчого визначення як фінансового моніторингу, так і господарських операцій, у науковій літературі відсутній усталений підхід до їхньої системної взаємопов'язаності в межах податкового контролю. Залишається недостатньо розробленим механізм виявлення підозрілих або ризикових операцій у сфері оподаткування, що створює труднощі для ефективної реалізації державної фінансової політики та боротьби з ухиленням від оподаткування.

У цьому зв'язку постає науково-практична проблема уточнення змісту фінансового моніторингу господарських операцій як складової податкового контролю, визначення його особливостей, суб'єктного складу тощо. Розв'язання цієї проблеми є необхідним для підвищення ефективності запобігання фінансовим зловживанням, формування прозорої податкової системи та забезпечення фінансової безпеки держави.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання визначення поняття та особливостей фінансового моніторингу в умовах національної економіки досліджуються у працях таких науковців, як Я.Б. Дропа, С.М. Тесля, М.Р. Піхоцька, І.І. Рекуненко, Ж.О. Кобець, І.О. Швидько, П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька, Д.В. Рева, Н.Б. Гусак та інших.

Метою статті є визначення поняття фінансового моніторингу господарських операцій, а також сутності та специфіки фінансового моніторингу в системі податкового контролю.

Виклад основного матеріалу дослідження. Проблема легалізації доходів має не лише економічний, а й глибокий соціальний характер. Приховування прибутків пов'язане не тільки з ухиленням від оподаткування, але й часто слугує способом приховати кошти, отримані внаслідок злочинної діяльності – зокрема, торгівлі наркотиками, зброєю, людьми та іншими незаконними операціями. Внаслідок цього тіньова економіка призводить не лише до зменшення надходжень до державного та місцевих бюджетів, але й загострює низку соціальних проблем, породжених організованою злочинністю. За оцінками фахівців, щороку в глобальну фінансову систему втягується від 590 мільярдів до 1,5 трильйона доларів, здобутих протиправним шляхом, що становить від 2 до 5% світового ВВП [1, с. 3]. Водночас, як зазначають автори, сучасні стрімкі трансформаційні зміни, що безупинно відбуваються в усіх сферах суспільної життєдіяльності, особливої гостроти і чутливості набувають саме на рівні фінансової та податкової сфери суспільних відносин, котрі постають своєрідним фундаментом для економіки країни, без належного функціонування якої неможливо протистояти ворогу й мати суб'єктність на світовому рівні [2].

На законодавчому рівні поняття «фінансовий моніторинг» закріплене в Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення». Відповідно до цього Закону, фінансовий моніторинг – це система заходів, які здійснюють відповідні суб'єкти з метою виявлення та запобігання легалізації (відмиванню) доходів, фінансуванню тероризму та розповсюдженню зброї масового знищення [3]. Така діяльність охоплює як фінансовий, так і правовий аналіз господарських операцій, оцінку їх законності, аналіз фінансових потоків і виявлення аномальних чи підозрілих транзакцій.

Варто зауважити, що у вітчизняному науковому дискурсі досі не вироблено єдиного підходу до визначення сутності поняття «фінансовий моніторинг». У зв'язку з цим, дослідники нерідко вживають суміжні терміни, зокрема «контроль», «нагляд» і власне «моніторинг», що свідчить про багатогранність цього феномену. У своїх підходах українські науковці здебільшого орієнтуються на рівень організації фінансового моніторингу, виокремлюючи його реалізацію на макро-, мікро- та мегарівнях [4, с. 35-43].

Так, на міжнародному рівні фінансовий моніторинг розглядається як складова глобальної системи

протидії відмиванню коштів та фінансуванню тероризму. У межах національного (державного) рівня акцент робиться на координації дій державних органів, насамперед Державної служби фінансового моніторингу, ДПС, НБУ та інших установ, які здійснюють аналітичне спостереження за фінансовими потоками. На рівні фінансових установ та суб'єктів первинного моніторингу основна увага зосереджена на виявленні підозрілих операцій у межах господарської діяльності [5, с. 104-117]. Водночас, з часу прийняття пакету антикорупційних законів (14.10.2014 р.), до відповідних завдань залучена і ціла низка інших нових антикорупційних органів, зокрема: НАБУ, АРМА, БЕБ, НАЗК [6].

Загалом фінансовий моніторинг визначається як системний процес виявлення, ідентифікації та оцінки фінансових операцій у контексті відповідності їх законодавчим вимогам, з одночасним впровадженням комплексу заходів з протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом (AML), та фінансуванню тероризму (CFT). У сфері податкового контролю це забезпечує не лише прозорість фінансових операцій, але й запобігає формуванню тіньових схем та ухиленню від оподаткування.

З урахуванням викладеного, після аналізу поняття «фінансовий моніторинг» доцільним є подальший розгляд категорії «господарські операції» у сфері податкового контролю, оскільки саме вони виступають об'єктом аналізу при здійсненні податкового контролю та визначенні зобов'язань суб'єктів господарювання перед бюджетом. Визначення змісту цього поняття дозволить більш повно розкрити механізми податкового контролю за рухом фінансових потоків та їх відповідністю вимогам податкового законодавства.

Так, законодавче закріплення поняття «господарська операція» міститься у статті 1 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (із наступними змінами та доповненнями) згідно з якою господарська операція – це будь-яка дія або подія, що впливає на фінансовий стан суб'єкта господарювання, зокрема, продаж товарів або послуг, отримання доходів, понесення витрат, здійснення інвестицій, тощо [7].

Разом з тим, поняття податкового контролю визначене в Податковому кодексі України, згідно з яким це система заходів, що здійснюються контролюючими органами під координацією центрального органу виконавчої влади, відповідального за формування та реалізацію державної фінансової політики. Податковий контроль спрямований на перевірку правильності обчислення, повноти та своєчасності сплати податків і зборів, а також нагляд за дотриманням вимог законодавства у сфері обігу готівкових коштів, здійснення розрахункових і касових операцій, патентування, ліцензування та інших питань, контроль за якими віднесено до компетенції контролюючих органів [8].

Варто також зазначити, що науковці по-різному визначають податковий контроль, акцентуючи увагу на його функціональному та правовому змісті. Так, П.Ю. Буряк розглядає податковий контроль як складову частину управління податковою системою, основне завдання якої полягає у забезпеченні дотримання податкового законодавства з метою стабільного наповнення бюджету та цільових державних фондів [9, с. 27].

У свою чергу, Д.В. Рева трактує податковий контроль як форму фінансового контролю в межах державного управління у сфері оподаткування. Він підкреслює, що ця діяльність реалізується уповноваженими державними органами, які з'ясовують рівень дотримання податкового законодавства платниками податків, виявляють і усувають порушення, а також забезпечують відновлення порушених фінансових прав держави та громад щодо повного і своєчасного отримання податкових надходжень [10].

Н.Б. Гусак підкреслює міжгалузеву природу податкового контролю, визначаючи його як систему спостереження державних контрольних органів за фінансово-господарською діяльністю платників податків. Основна мета такого спостереження – забезпечення належного рівня наповнення бюджету та відповідності діяльності суб'єктів господарювання чинним правовим нормам [11].

Тож, фінансовий моніторинг господарських операцій у сфері податкового контролю можна визначити як цілеспрямовану систему заходів, що здійснюються як державними органами, так і суб'єктами первинного фінансового моніторингу з метою аналізу, перевірки та виявлення ризикових або підозрілих фінансових дій, які можуть свідчити про порушення податкового законодавства, легалізацію доходів, одержаних злочинним шляхом, або інші фінансові зловживання. У контексті податкового контролю такий моніторинг є ключовим механізмом виявлення схем ухилення від оподаткування, оцінки достовірності господарських операцій та забезпечення прозорості фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання.

Важливою складовою ефективного функціонування системи фінансового моніторингу у сфері податкового контролю є чітко налагоджена взаємодія між суб'єктами фінансового моніторингу та органами податкового контролю. Така взаємодія регламентується низкою нормативно-правових актів, зокрема Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», Податковим кодексом України, а також відповідними підзаконними актами. Її головна мета полягає у попередженні та виявленні фінансових порушень, пов'язаних із легалізацією доходів, фінансуванням тероризму та ухиленням від оподаткування.

Ключові аспекти такої взаємодії охоплюють:

– Інформаційний обмін. Органи податкового контролю мають право отримувати від суб'єктів фінансового моніторингу інформацію про фінансові операції, що викликають підозру, особливо у випадках потенційного відмивання коштів, ухилення від сплати податків або фінансування терористичної діяльності.

– Співпраця в рамках перевірочних заходів. Контролюючі органи можуть звертатися до суб'єктів первинного моніторингу із запитом щодо надання додаткової інформації чи пояснень, що стосуються змісту окремих фінансових операцій суб'єктів господарювання, які перевіряються.

– Взаємне попередження про ризики. І податкові органи, і суб'єкти фінансового моніторингу можуть інформувати одне одного про виявлені ризикові операції, схеми з ухилення від оподаткування або інші прояви фінансових зловживань, що створюють загрозу економічній безпеці.

– Проведення спільних контрольних заходів. У випадках виявлення складних і масштабних схем фінансових правопорушень можливе проведення спільних перевірок та аналітичних дій між уповноваженими органами державного фінансового моніторингу та ДПС України.

– Дотримання вимог щодо захисту персональних даних. Уся взаємодія, пов'язана з обміном інформацією, повинна здійснюватися з суворим дотриманням норм законодавства у сфері захисту персональної інформації, що гарантує правову безпеку суб'єктів господарювання та фізичних осіб.

Таким чином, ефективна міжвідомча взаємодія між учасниками системи фінансового моніторингу та податкового контролю є запорукою виявлення й нейтралізації фінансових ризиків, а також сприяє зміцненню фінансової дисципліни в державі.

У межах податкового контролю над господарськими операціями одним із важливих інструментів забезпечення фінансової дисципліни є моніторинг трансфертного ціноутворення, який, фактично, є складовою системи фінансового моніторингу у вузькоспеціалізованому форматі. Його основна мета полягає у виявленні фактів невідповідності умов контрольованих операцій принципу «витягнутої руки», встановленні економічної обґрунтованості таких операцій, виявленні ризиків штучного заниження податкових зобов'язань та потенційних схем ухилення від оподаткування.

Цей напрям моніторингу охоплює не лише аналіз податкової звітності, а й контроль за поданням належної документації з трансфертного ціноутворення, зокрема звітів про контрольовані операції, майстер-файлів, звітів у розрізі країн та повідомлень про участь у міжнародних групах компаній. У цьому контексті господарські операції розглядаються як об'єкт державного нагляду з позиції виявлення прихованих зв'язків між пов'язаними особами та оцінки їхнього впливу на податкові наслідки.

Отже, у сучасних умовах фінансовий моніторинг господарських операцій у сфері податкового контролю виступає не лише інструментом реагування на вже скоєні фінансові правопорушення, а й засобом їхнього попередження. Система фінансового моніторингу в Україні, яка активно трансформується відповідно до міжнародних стандартів, дедалі більше інтегрується з податковою політикою держави, забезпечуючи оперативний обмін інформацією, аналітику фінансових потоків і виявлення ризиків, пов'язаних з ухиленням від оподаткування.

Тож, визначення поняття фінансового моніторингу, аналіз його функціонального змісту та класифікація суб'єктів у контексті податкового контролю є ключовими для розуміння сучасних тенденцій державного фінансового управління. Ці аспекти формують науково-практичне підґрунтя для подальшого вдосконалення національної системи фінансового моніторингу як важливого інституту забезпечення податкової дисципліни та фінансової безпеки держави.

Висновки. Фінансовий моніторинг у сфері податкового контролю є комплексним інструментом забезпечення прозорості господарських операцій, дотримання податкового законодавства та запобігання фінансовим зловживанням. У дослідженні обґрунтовано, що ефективність цього інституту значною мірою залежить від чіткого нормативно-правового регулювання, належної взаємодії між державними органами та суб'єктами первинного фінансового моніторингу, а також узгодженості термінологічного апарату. Аналіз законодавчої бази показав, що хоча фінансовий моніторинг чітко визначено в українському законодавстві, наукова спільнота продовжує використовувати різні підходи до трактування цього поняття, що вимагає подальшого концептуального уточнення.

Особлива увага приділена співвідношенню понять «господарська операція» та «податковий контроль», адже саме ці категорії становлять об'єкт правового аналізу при здійсненні фінансового моніторингу. Встановлено, що податковий контроль, як форма державного фінансового контролю, тісно взаємодіє з фінансовим моніторингом через системний обмін інформацією, перевірку ризикових транзакцій та аналіз відповідності господарських операцій чинному податковому законодавству.

Належна координація між органами державного фінансового моніторингу, ДПС України, НБУ та іншими учасниками системи моніторингу є критично важливою для ефективного виявлення схем легалізації доходів та ухилення від оподаткування. Особливе значення має і правове забезпечення моніторингу трансфертного ціноутворення, що є вузькоспеціалізованим напрямом контролю за міжкорпоративними фінансовими операціями.

Отже, удосконалення нормативно-правової бази, а також уніфікація понять та посилення міжвідомчої взаємодії є ключовими умовами формування дієвої системи фінансового моніторингу в Україні, орієнтованої на забезпечення фінансової безпеки та зміцнення податкової дисципліни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Смагло О. Функціонування системи фінансового моніторингу в Україні. *Економіка та суспільство*. Випуск 26. 2021. С. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-28>.
2. Гулак О.В., Висоцький В.М., Ярмоленко Ю.В. Публічне адміністрування у сфері оподаткування аграрного сектору України. *Соціально-правові студії*. Львів. Випуск 2 (12), 2021. С. 65-71. URL: https://sls-journal.com.ua/web/uploads/pdf/S&LS_2021_Vol.%204,%20No.%202_64-71.pdf
3. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 6 грудня 2019 р. № 361-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n831>.
4. Дропа Я.Б., Тесля С.М., Піхоцька М.Р. Розвиток системи фінансового моніторингу як складової частини формування ефективного контролю й безпеки в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. Випуск 37. С. 35–43.
5. Рекуненко І.І., Кобець Ж.О., Швидько І.О. Особливості формування та застосування системи фінансового моніторингу в Україні. *Вісник Сумського державного університету*. Серія «Економіка». 2020. № 1. С. 104–117.
6. Гулак О. В., Курило В. І., Дубчак Л. М. До питання про шляхи подолання корупції в Україні. *Право та державне управління*. № 1. 2021. С. 196-201. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf
7. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (із наступними змінами та доповненнями). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
8. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n5483>.
9. Буряк П.Ю., Карпінський Б.А., Залуцька Н.С., Білінський В.З. Податковий контроль. Підручник. К. : Хай-Тек Прес, 2007. 608 с.
10. Рева Д.В. Правове регулювання податкового контролю в Україні :автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Х. : НЮАУ, 2005. 20 с.
11. Гусак Н.Б. Контроль податкових органів за діяльністю підприємств. Навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2007. 320 с.

REFERENCES:

1. Smahlo, O. (2021). Funktsionuvannya systemy finansovoho monitorynhu v Ukraini. [Functioning of the financial monitoring system in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (26), 1–7. Retrieved from: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-28> [in Ukrainian].
2. Hulak, O.V., Vysotskyi, V.M., Yarmolenko, Yu.V. (2021). Publichne administruvannya u sferi opodatkovannia ahrarnoho sektoru Ukrainy. [Public administration in the field of taxation of the agricultural sector of Ukraine]. *Sotsialno-pravovi studii*. Vypusk 2 (12). 65-71. Retrieved from: https://sls-journal.com.ua/web/uploads/pdf/S&LS_2021_Vol.%204,%20No.%202_64-71.pdf [in Ukrainian].
3. Pro zapobihannya ta protydiu lehalizatsii (vidmyvanniu) dokhodiv, oderzhanykh zlochyynnym shliakhom, finansuvanniu teroryzmu ta finansuvanniu rozpovsiudzhennia zbroi masovoho znyshchennia. (2019, December 6). [On prevention and counteraction to legalization (laundering) of the proceeds of crime, financing of terrorism and financing of the proliferation of weapons of mass destruction]. *Zakon Ukrainy №361-IX*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#n831> [in Ukrainian].
4. Dropa, Ya.B., Teslia, S.M., Pikhotska, M.R. (2021). Rozvytok systemy finansovoho monitorynhu yak skladovoi chastyny formuvannia efektyvnogo kontroliu y bezpeky v Ukraini. [Development of a financial monitoring system as an integral part of the formation of effective control and security in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Vypusk 37. 35–43. [in Ukrainian].
5. Rekunenko, I.I., Kobets, Zh.O., Shvydko, I.O. (2020). Osoblyvosti formuvannia ta zastosuvannia systemy finansovoho monitorynhu v Ukraini. [Features of the formation and application of the financial monitoring system in Ukraine]. *Visnyk Sumskoho derzhavnoho universytetu*. Seriya «Ekonomika». №1. 104–117. [in Ukrainian].
6. Hulak, O.V., Kurylo, V.I., Dubchak, L.M. (2021). Do pytannia pro shliakhy podolannia koruptsii v Ukraini. [On the question of ways to overcome corruption in Ukraine]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*. №1. 196-201. Retrieved from: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2021/31.pdf [in Ukrainian].
7. Pro bukhhalterskyi oblik ta finansovu zvitnist v Ukraini. (1999, July 16). [On accounting and financial reporting in Ukraine]. *Zakon Ukrainy №996-KhIV (iz nastupnyimi zminamy ta dopovnenniamy)*. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. [in Ukrainian].
8. Podatkovyi kodeks Ukrainy. (2010, December 2). [Tax Code of Ukraine]. *Zakon Ukrainy №2755-VI*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/conv#n5483> [in Ukrainian].
9. Buriak, P.Iu., Karpinskyi, B.A., Zalutska, N.S., Bilinskyi, V.Z. (2007). Podatkovyi kontrol. [Tax control]. Pidruchnyk. 608. [in Ukrainian].
10. Reva, D.V. (2005). Pravove rehuliuвання podatkovoho kontroliu v Ukraini. [Legal regulation of tax control in Ukraine]. Avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. yuryd. nauk. 20. [in Ukrainian].
11. Husak, N.B. (2007). Kontrol podatkovykh orhaniv za diialnistiu pidpriemstv. [Control of tax authorities over the activities of enterprises]. Navch. posib. 320. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 12.11.2025